

Miljö

Inledning

Medborgarskolan har sedan år 2012 systematiskt arbetat med miljöfrågor med målet att alltid vara certifierbart enligt ISO 14001 standarden. *Miljöpolicy* finns och tar sig uttryck i styrdokumentet *Mål och handlingsplan* som uppdateras årligen. Dokumentet *Lagförteckning och kontroll* av lagefterlevnad är uppdaterat. *Miljöspektrilistan* har reviderats. Arbetet med diplomering i enlighet med Svensk Miljöbas har pågått under året och planeras vara klart under 2022.

Miljöpolicy

Medborgarskolan ska ständigt arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling genom att hushålla med resurser och minimera verksamhetens negativa miljöpåverkan. Medborgarskolan ska:

- ställa miljökrav vid inköp och avtal, och vid större upphandlingar i första hand vända sig till miljöcertifierade leverantörer.
- minska miljöbelastningen vid tjänsteresor genom att välja miljövänliga transportalternativ.
- kretsloppsanpassa material- och avfallshantering och förebygga föroreningar, bland annat genom sopsortering och materialåtervinning.
- väga in miljöhänsyn i alla beslut oavsett sakområde.

- öka medarbetarnas engagemang och kompetens för miljöfrågor, bland annat genom utbildning.
- följa gällande miljölagstiftning, och genom att omsätta ny kunskap i praktisk verksamhet ständigt utveckla och förbättra miljöarbetet.

Denna policy ska kommuniceras till alla personer som arbetar för eller på uppdrag av Medborgarskolan. Effekterna av denna miljöpolicy ska mätas regelbundet.

Hur vi jobbar

Med avstamp i vår miljöpolicy har vi i vårt styrdokument *Mål och handlingsplan 2021* lagt särskild vikt vid de miljöaspekter som fick höga poäng med avseende på energieffektivitet.

Arbetet med energieffektiviseringen har fortskridit enligt den plan som utarbetades inför år 2019 och som genomförs i flera steg. Effektoptimering har varit i fokus med bland annat följande åtgärder: renovering av fönsterpartier nord- och östsidan på Virkesvägen, tätning av rör, byte av kylmedia, installation och byte av avluftare, utbyte av trasiga vattenlås, injusteringar av styrsystem för effektoptimering, installationer för bättre vattentemperaturkontroll, injustering av ventilationsstyrningen, översyn och utbyte av styrventiler, optimering av hetvattenkretsar m.m. Ytterligare översyn och förbättring av rutinerna för lågdrift under perioder då ingen verksamhet bedrivs har också ägt

rum. Detta har bl.a. resulterat i att vi ånyo lyckats sänka returtemperaturen från vår fjärrvärmecentral till fjärrvärmenätet under den referensnivå som anges av Stockholm Exergi vilket i sin tur inneburit att vi erhållit ekonomisk bonus och därmed ytterligare sänkt våra kostnader.

Vi har även fortsatt med utbytet av belysningen till LED paneler med Dali styrsystem vilket reducerar elförbrukningen till 30% av tidigare värdet. Detta ingår i vårt långsiktiga arbete och genomförs stegvis i hela regionen.

Det är därför glädjande att konstatera att energiförbrukningen fortsätter att minska även om det är svårt att beräkna effekterna av våra åtgärder under 2021 med tanke på den rådande pandemin som bl. a. medfört minskning av lokalanvändningen pga. distansundervisning.

All el vi förbrukar är vattenproducerad. Leveransen sker enligt kriterierna för miljövarudeklarerad el (EPD). Miljövarudeklaration enligt EPD är ett informationssystem för att faktamässigt beskriva miljöegenskaper hos produkter och tjänster i ett livscykelperspektiv. Vårt Scope 2-utsläpp (indirekta utsläpp från nätburen energianvändning) redovisas vilket är i enlighet med Greenhouse Gas Protocol.

Under året har vi i samarbete med hyresvärden arbetat med miljöcertifieringen av fastigheten på Hagagatan som nu är certifierad enligt *Breem in use*, med betyget: Very Good. Årets alla upphandlingar har enligt vår standardrutin tagit hänsyn till miljöaspekten som är ett meriterande krav vid utvärderingen av anbud. Där tillämpligt har detta också resulterat i ett utslagsgivande kriterium.

Sociala förhållanden

Inledning

Medborgarskolans verksamhet präglas av en humanistisk grundsyn i relation till våra deltagare, elever, studerande och kursdeltagare samt mellan medarbetare.

Vår humanistiska grundsyn tar sig uttryck genom Medborgarskolans fyra kärnvärden:

1. Individ i centrum
2. Utveckling i samverkan
3. Ömsesidig respekt
4. Kunskapens egenvärde

Som stöd i arbetet med sociala förhållanden har vi ett antal normerande dokument. Bland dessa kan följande nämnas:

1. Likabehandlingsplan
2. Alkoholpolicy

Hur vi jobbar

Inom de olika utbildningsformerna sker arbetet med att säkerställa en hög grad av jämlikhet, trygghet och trivsel på olika sätt. Bland dessa kan elevråd och elevkårer nämnas på de längre utbildningarna, samt det arbete med trygghet som leds av skolornas elevhälsoteam och rektorer.

De sociala förhållandena utvärderas årligen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Deltagare, elever, studerande och kursdeltagare samt personal besvarar frågor som rör trygghet, trivsel och allmän nöjdhet vid sidan om kränkande särbehandling, och utfallen på dessa undersökningar analyseras och ligger i sin tur till grund för åtgärder för att ytterligare förbättra upplevelsen.

Personal

Inledning

Personalen inkluderas i det arbete som görs inom ramen för sociala förhållanden. Utöver det är det av stor vikt för Medborgarskolan att vara en attraktiv och god arbetsgivare. Till stöd i denna strävan finns följande styrdokument:

1. Arbetsmiljöpolicy
2. Friskvårdspolicy
3. Policy för jämställdhet och mångfald
4. Personalthälsopolicy
5. Modell för förebyggande arbete kring organisatorisk och social arbetsmiljö
6. Dokumenterad lönekartläggning

Hur vi jobbar

Arbetet med personalens välmående sker i stor utsträckning inom ramen för det ovan nämnda kvalitetsarbetet, men även som en del i det systematiska arbetsmiljöarbete som Medborgarskolan bedriver. De senaste åren har fokus legat på de utmaningar som Covid-19 leder till. Ett arbete med att förlänga tunnelbanan till Nacka påverkade oss då en arbetstunnel byggdes i nära anslutning till fastigheten på Virkesvägen i Hammarby sjöstad. Planeringsarbetet påbörjades under hösten 2020 och själva evakueringen genomfördes i början av 2021 med tillfälliga lokaler på Hammarby Fabriksväg. Bullerbekämpande åtgärder har genomförts på Virkesvägen 2021 för att minska överhöringen.

Under året har även ett antal friskvårdsuppmuntrande tävlingar ägt rum med gott deltagande.

Respekt för mänskliga rättigheter

Inledning

Då Medborgarskolan anordnar utbildningar som i stor utsträckning är styrda av Skolverket, YH-myndigheten och Folkbildningsrådet, ingår i uppdraget att arbeta på ett sätt som respekterar de mänskliga rättigheterna.

- Skolans kompensatoriska uppdrag med målet att utjämna socioekonomiska skillnader.
- Folkbildningens fyra syften:
  - Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
  - Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
  - Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.
  - Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Vidare vill vi säkerställa att våra underleverantörer behandlar sina anställda på ett sätt som respekterar de mänskliga rättigheterna.

Hur vi jobbar

I enlighet med Skolverkets krav erbjuds elever extra anpassningar och särskilt stöd i den mån det behövs för att nå kunskapsmålen, och i förekommande fall formuleras individuella åtgärdsprogram. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet gör Medborgarskolan stickkontroller för att säkerställa att våra studiecirkelar lever upp till Folkbildningens fyra syften.

I de upphandlingar vi gör ställer vi krav på potentiella leverantörer följer svensk arbetslagstiftning, och bedömer kvalitets- och miljöaspekter som meriterande vid bedömningen.

Vi har relativt få utländska underleverantörer, och när vi gör inköp strävar vi efter att göra det från leverantörer som ställer krav på sina underleverantörer att mänskliga rättigheter respekteras.

Motverkande av korrupktion

Inledning

Medborgarskolans humanistiska grundsyn står i stark förening med vår vilja att arbeta aktivt mot alla former av korrupktion. Det innebär att vi har inrättat processer och riktlinjer för att identifiera risker, informera medarbetare och vidta lämpliga åtgärder när överträdelser äger rum.

Under arbetet med väsentlighetsanalysen avseende motverkande av korrupktion har i synnerhet följande risker identifierats: jäv, mutor, förskingring, bedrägerier, betygsinflation samt otillbörlig hantering av representation och gåvor.

Följande riktlinjer och rutiner används som stöd i vårt arbete:

1. Delegationsordning Medborgarskolan Stockholmsregionen
2. Attestmatrisen i delegationsordningen
3. Mall för personlig attest
4. Rutin för kontroll av rapportering i Gustav
5. Rutin för kundfakturerering i Gustav (privatkunder)
6. Rutin för leverantörsfakturahantering
7. Stöd för attesterande chefer avseende ekonomi och lön
8. Upphandlingsrutin Medborgarskolan Stockholmsregionen
9. Inköpsrutin Medborgarskolan Stockholmsregionen
10. Närstående transaktioner

Vi har dessutom ett centralt administrerat digitalt verktyg för hantering av kundsynpunkter och reklamationer, ärenden samt avtal.

Hur vi jobbar

Under året 2021 har vi följt upp implementeringen av visselblåsarfunktionen. Denna funktion avser allvarliga missförhållanden som berör personer i ledande ställning. Den legala grunden för funktionen härleds till:

Lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden.

Rapporteringen kan bl.a. gälla: handlingar som bryter mot gällande lagstiftning som exempelvis bedrägeri eller andra ekonomiska oegentligheter, ett agerande som inte är i linje med god sed och gängse standard på arbetsmarknaden, underlåtenhet att korrigera eller göra tillräckliga ansträngningar för att undvika en betydande kostnad eller förlust för företaget om denna anses möjlig att förhindra, utnyttjande av ställning.

Inrapporterade ärenden bearbetas och följs upp av en oberoende kommitté. Inga ärenden har rapporterats under 2021. Inte heller har några andra incidenter rapporterats under året. Attesteringen har varit korrekt. Budgetdisciplinen har varit hög, upphandlingar och inköp har genomförts enligt gällande rutiner.

För att minska risken för jäv har ett antal åtgärder genomförts. Anställning och inköp av närstående ska ske med stor försiktighet. I de fall det är aktuellt ska det vara på marknadsmässiga villkor och det ska aldrig handläggas av den som har den aktuella relationen. Tredje part ska ombesörja rekrytering, inköp, attestera lön eller utbetalningar och motsvarande. Alla närstående relationer ska rapporteras till ekonomichef och ansvarig för hållbarhetsarbetet. Attestmatrisen med förtydligandet av jävsituationer kommer att uppdateras enligt årscykel i april 2022. Kontroll och uppföljning sker genom särskild rutin: *Närstående transaktioner* under ledning av ekonomichef.